

SAĞLIK BİLİMLERİNDE BİLİMSEL ARAŞTIRMA:
NİCEL ve NİTEL YÖNTEMLERİN PAKET PROGRAM UYGULAMALARI

BİLGİSAYAR DESTEKLİ NİTEL VERİ ANALİZİ PROGRAMI: MAXQDA

Editörler

Doç. Dr. Ramazan GÜVEN
Doç. Dr. Mustafa Agah TEKİNDAL

Yazarlar

Doç. Dr. Melike TEKİNDAL
Dr. Öğr. Üyesi Şerife UĞUZ ARSU

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN	Yayın Koordinatörü
978-625-8259-30-8	Yasin DİLMEN
Kitap Adı	Sayfa ve Kapak Tasarımı
Bilgisayar Destekli Nitel Veri Analizi Programı: MAXQDA	Akademisyen Dizgi Ünitesi
Editörler	Yayıncı Sertifika No
Doç. Dr. Ramazan GÜVEN ORCID iD: 0000-0003-4129-8985	47518
Doç. Dr. Mustafa Agah TEKİNDAL ORCID iD: 0000-0002-4060-7048	Baskı ve Cilt
Yazarlar	Vadi Matbaacılık
Doç. Dr. Melike TEKİNDAL ORCID iD: 0000-0002-3453-3273	Bisac Code
Dr. Öğr. Üyesi Şerife UĞUZ ARSU ORCID iD: 0000-0002-7922-4597	COM051010
	DOI
	10.37609/akya.2178

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Ramazan Güven;

'Hayatın genişliği, uzunluğundan daha önemlidir.' İbn-i Sina

Bir makalenin doğum yolculuğu oldukça uzun ve zor süreçlerden oluşmaktadır. İyi bir akademisyen bu süreçlerin tümüne hakim olmalıdır. Makalenin hipotezinin oluşmasından yayınlanmasına kadar yazarlar çok çeşitli kaynaklardan faydalanmaktadır. Özellikle uzmanlık öğrencileri ve genç akademisyenler doğru kaynaklara ulaşmakta zorlanmaktadırlar. Buna bir de yoğun tempolu çalışma şartları eklenince araştırma makalesi yazmak ve tasarlamak oldukça zahmetli hale gelmektedir. Sağlık alanında araştırma yapmak doğrudan insana teması gerektirdiğinden diğer bilim alanlarında yapılacak araştırmalardan daha meşakkatlidir. Bu zorlu araştırma yolculuğuna rehberlik edebilmesi için şüana kadar yazılmış en kapsamlı kitabı oluşturmak için değerli bilim insanları ile bir araya geldik.

Yoğun mesai içerisinde zaman ayırıp şüana kadar sağlık araştırmasında yapılmış dört ciltten oluşan en kapsamlı eserin oluşmasına katkı sunan kıymetli meslektaşlarıma, değerli akademisyenlere sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca kitabın bütün süreçlerinde desteklerinden dolayı çalışma arkadaşlarıma ve gösterdiği sabır için eşime minnettarım.

Bu kitabı biricik oğlum Sina'ya ithaf ediyorum.

Mustafa Agah Tekindal;

Sağlık alanında yapılan akademik çalışmalar sadece tecrübeye ve sezgiye değil, aynı zamanda verilere de dayandırılmalıdır. Özellikle bilgi teknolojilerindeki gelişmeler, araştırmacıların akademik gelişimi için birçok veriyi daha kolay toplayabilmesini ve saklayabilmesini sağlamaktadır. Ancak, bu verilerden anlamlı sonuçlar çıkarmak ve bu bulguları kararlar için girdi olarak kullanabilmek, biyoistatistik bilimi hakkında bilgi sahibi olmayı gerektirmektedir. Biyoistatistik belli varsayımlara dayanarak ortaya konan teorik modelin, verilerle test edilmesi ve bu test sonucu benimsenen model kullanılarak öngörülerde bulunulmasıdır. Kısaca, geçmişin verilerinden faydalanarak geleceğe ilişkin belirsizliği ve karar almada riski azaltma aracıdır. Veriyi anlamlı bilgiye çevirme sanatıdır. Biyoistatistik bilgileri önemli olmakla birlikte iyi anlaşılma-dığında yanlış yorumlanmaya da açıktır. Biyoistatistik bilimi, biyolojideki ve sağlık alanındaki çok çeşitli konulara istatistik yöntemlerin geliştirilmesi ve uygulanmasıdır. Sağlık alanındaki deneylerin tasarımı, bu deneylerden elde edilen verilerin toplanmasını, analizini ve sonuçların yorumlanmasını kapsar.

Biyoistatistik analiz ise, yeni klinik araştırmalar yürütmenin anahtarıdır. Ayrıca kanıta dayalı klinik uygulamaların temellerinden biridir. Yenilikçi biyolojik çalışmaların yüzde 10'dan daha azının pazara ulaşmasıyla birlikte, gelişmiş biyoistatistiğe olan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Çünkü kaliteli ve biyoistatistik olarak anlamlı sonuçlar zaman çizelgelerini kısaltmakta, maliyetleri ve riskleri azaltmaktadır.

Bu kitap serisi istatistikten anlamak isteyen hekimler ve diğer sağlık çalışanı araştırmacılar için yazılmıştır. Amacımız biyoistatistik uzmanlarının yararlanacağı bir kaynak oluşturmak değil, sağlık çalışanlarının araştırma yolculuğundaki gereksinimlerine yanıt verebilecek düzeyde biyoistatistik öğretmektir. Bu kitap serisinin ikinci ve üüncü cildinde, göz korkutucu olmayan pratik SPSS ve Jamovi tabanlı örnekler içermektedir. Bu örneklerin paket program uygulamaları yapılırken, araştırmacılar için uzun ve rahatsız edici olan istatistiksel formüllerden kaçınılmıştır.

Temel ve ileri biyoistatistik ve metodoloji çalışmalarında sıklıkla karşılaşılan ücretli pa-ket programı sorunsalına karşın, uzun bir süre ücretsiz olan R programlama dili karşımızda bir alternatif olarak durmaktadır. Bu ücretsiz dil son derece karmaşık komutları öğrenmek için ciddi bir zaman yatırımı içerir. R paketinin kolaylaştırılması ve kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik bazı "üst" programlar günümüzde kullanılabilir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Jamovi isimli bu üst programla ücretsiz ve nesne tabanlı bir kullanım sunmaktadır. Jamovi biraz daha görsel araçlara sahiptir. Jamovi, R paketlerini kullanan ama görselleştiren birer üst paket ve birbirini tamamlayan fonksiyonları mevcut kılan üst programlardır.

Belirtilen gereksinimlere uygun olarak "Sağlık Bilimlerinde Bilimsel Araştırma: Nicel ve Nitel Yöntemlerin Paket Program Uygulamaları" isimli dört ciltten oluşan kitap serisinin tüm araştırmacılara, öğrencilere ve konu ile ilgilenen tüm sağlık profesyonellerine yararlı ve fikir verici olmasını ümit ediyoruz.

Tüm bu belirtilen gerekçelerle, öncelikli olarak bu kitap serisinin ortaya çıkmasını sağlayan değerli bölüm yazarlarına, kitabın basımında emek harcayan Akademisyen Yayınevi çalışanlarına ve süreç boyunca vakitlerinden çaldığımız ailelerimize teşekkürü borç biliriz.

Doç. Dr. Mustafa Agah TEKİNDAL

Benian Tekindal'ın Anısına

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1	MAXQDA'ya Giriş ve Temel Bilgiler	1
BÖLÜM 2	Belge Oluşturma ve İçerik Aktarma	11
BÖLÜM 3	Kodlama ve Yönetimi	49
BÖLÜM 4	Memolar: Memo Oluşturma ve Notların Yönetimi.....	113
BÖLÜM 5	Değişkenler: Belge Değişkenleri Oluşturma ve Yönetme	133
BÖLÜM 6	Analiz: Metin Arama Otokodlama ve Gelişmiş Metin Arama	155
BÖLÜM 7	Karma Yöntemler	171
BÖLÜM 8	Görsel Araçlar	199
BÖLÜM 9	Raporlar	287
BÖLÜM 10	MAXDICTO Menüsü İçeriği	305

